

Landelijk Meetnet Libellen - nieuwsbrief

30 april 2013

Beste libellenteller,

Langzaam maar zeker is het libellenseizoen op gang gekomen. In de laatste twee weken van april hebben enkele warme dagen ervoor gezorgd dat er toch al weer acht soorten libellen zijn waargenomen: beide winterjuffers, vuurjuffer, maanwaterjuffer, glassnijder, smaragdlibel, noordse witsnuitlibel en viervlek. En daar zullen rap soorten bijkomen!

De eerste vuurjuffer van het jaar (toch altijd een bijzonder moment!) werd voor zover ons bekend gemeld op 14 april.

1 mei: start nieuwe telseizoen

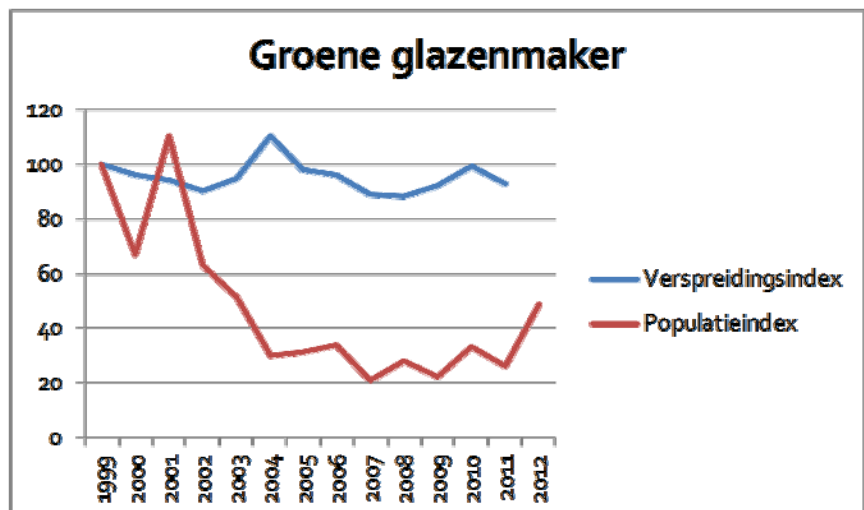
Net als voorgaande jaren loopt het libellentelseizoen van 1 mei t/m 30 september. U kunt dus weer gaan tellen zodra u van de oranjekeorts bekomen bent en het weer geschikt is voor libellenactiviteit. Tellers van soortgerichte routes hebben de telperioden van de lentesoorten al doorgekregen. De telperioden van de zomersoorten volgen later.

Wij wensen iedereen weer een plezierig, interessant en libellenrijk teljaar toe en we zien alle resultaten weer met interesse tegemoet!

Tegenstrijdige trends groene glazenmaker

De groene glazenmaker is een belangrijke soort voor het Nederlandse natuurbeleid: de soort staat vermeld in de Europese Habitatrichtlijn, waardoor de overheid een extra verantwoordelijkheid heeft om de soort te beschermen. En dat is waarschijnlijk ook hard nodig, want sinds het begin van het meetnet laat de groene glazenmaker een sterk afnemende populatietrend zien. Toch is er iets raars aan de hand: hoewel de trend in *aantallen* duidelijk dalend is, blijkt de *verspreiding* (lees: het aantal kilometerhokken waarin de soort voorkomt) stabiel te blijven!

Die verspreidings-trend is berekend op basis van de losse waarnemingen die van de soort gedaan zijn, geanalyseerd met zogenaamde 'occupancy modellen'. Over deze nieuwe manier van trends berekenen staat meer uitgelegd in hoofdstuk 9 van het [jaarverslag over 2012](#).

Hoe het nu komt dat de groene glazenmaker twee verschillende trends laat zien is nog onduidelijk. Misschien neemt het aantal individuen in veel kilometerhokken wel af, maar duurt het nog even voordat die hokken echt 'leeg' raken? Of geven de telroutes voor de groene glazenmaker die in het meetnet zitten geen representatief beeld van de landelijke trend, zodat de situatie in werkelijkheid minder ernstig is dan het lijkt? We weten het nog niet, maar opvallend is wel dat dit de enige soort is waarbij de populatietrend en de verspreidingstrend zo sterk van elkaar verschillen. We hopen hier de komende tijd meer over te weten te komen, mede aan de hand van de ervaringen van waarnemers in het veld.

Spannend jaar voor twee zeer zeldzame soorten

Voor twee zeer zeldzame soorten wordt het spannend wat 2013 zal brengen. Op de eerste plaats de **oostelijke witsnuitlibel**: voor hem is het erop of eronder. Deze zeer kritische soort komt sinds 2005 weer voor in Nederland, maar slechts op één ven: de Catspoel op de Dellebuursterheide (Friesland). Deze populatie wordt nauwlettend gevolgd, onder andere door middel van een telroute in het meetnet. In 2012 is de soort echter plotseling niet meer waargenomen. Dit kan te maken hebben met het tweejarige larvenstadium van de soort. Het grootste deel van de populatie sluipt daardoor in de oneven jaren uit. Maar in 2006, 2008 en 2010 werden steeds toch wel enkele imago's gezien...

Robert Ketelaar

Laten we hopen dat de oostelijke witsnuiten het nog even uithouden en zich ook op andere vennen kunnen gaan vestigen. Wilt u zelf een poging wagen om de soort in 2013 te zien? Bezoek dan de uitkijkvlonder die bij de Catspoel is aangelegd.

Met de **donkere waterjuffer** is het iets minder kritiek gesteld, maar ook die soort laat geen rooskleurig beeld zien. De Weerribben zijn het enige gebied waar de soort voorkomt, gelukkig wel op meerdere plekken. Dit jaar kon er voor het eerst een populatietrend worden gepresenteerd en die blijkt matig afnemend te zijn. In overleg met Staatsbosbeheer zal gekeken worden of er aangepaste beheermaatregelen nodig/denkbaar zijn voor dit bijzondere juffertje. En het zou natuurlijk mooi zijn als de soort er eindelijk een keer in slaagt om zich ook in De Wieden te vestigen...

Routevacature

We verwelkomen altijd elke nieuwe telroute, ongeacht de locatie in Nederland. Maar af en toe vragen we speciale aandacht voor een bepaald gebied of een bepaalde soort. In dit geval de Rottige Meente en de gevlekte witsnuitlibel.

De Rottige Meente is een laagveengebied in het uiterste zuiden van Friesland, op een steenworp afstand van De Weerribben. Het gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied, onder andere vanwege het voorkomen van de gevlekte witsnuitlibel. Er ligt in dit gebied echter nog geen telroute om de ontwikkeling van deze doelsoort te kunnen volgen. Voor dit gebied zijn we dus nog specifiek op zoek naar een of enkele tellers die soortgerichte telroutes voor de gevlekte witsnuit willen lopen.

Wilt u uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Team Landelijk Meetnet Libellen

Tim Termaat

Kim Huskens

José Kok

Tel.: 0317 467346

E-mail: meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via email verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Libellen. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie Nieuwsbrief abonnement op nee te zetten.